

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
- zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku)

zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość literatury powszechnej do roku 1939 na poziomie szkoły średniej i studiów licencjackich, znajomość literatury polskiej po 1939 r. na poziomie studiów licencjackich.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Przedstawienie wybitnych pisarzy i dzieł literatury powszechnej XX i XXI w. w kontekście historycznym, kulturowym i społecznym.
C2	Przedstawienie ważniejszych nurtów w kulturze i literaturze tego okresu ze wskazaniem ich powiązań z obszarami kultur narodowych (np. postmodernizm, egzystencjalizm, teatr absurdu, realizm magiczny).
C3	Wskazanie relacji, związków, wpływów i analogii literatury powszechnej z literaturą i kulturą polską.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK(efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	dysponuje wiedzą o głównych kierunkach literackich literatury światowej w XX i XXI w.; zna wybitnych twórców i ważne dzieła literackie tego okresu we właściwych im kontekstach (historycznych, kulturowych, polityczno-społecznych); uwzględnia właściwe konteksty literatury i kultury powszechnej w badaniach o literaturze polskiej	K_Wo5 K_Wo8
EK_02	rozumie znaczenie edukacji filologicznej w procesie kształtowania jednostki ludzkiej, która swobodnie porusza się w obszarach języka, kultury i literatury XX i XXI wieku	K_W12
EK_03	prezentuje krytyczne podejście do źródeł literackich i	K_Uo6

	akademickich	
EK_4	potrafi precyzyjnie, poprawnie logicznie i językowo wyrażać swoje myśli i poglądy w języku polskim oraz umie przedstawić argumenty na rzecz własnych poglądów, jak i poglądów innych autorów oraz potrafi formułować wnioski	K_Uo7
EK_05	ma świadomość znaczenia krytycznego podejścia do tekstów literackich; uznaje znaczenie wiedzy z zakresu nauk o literaturze w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych; zasięga opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów	K_Ko1

3.3 Treści programowe

- Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
1. Dramat życia, antynomie twórczości Malcolma Lowry'ego, obraz współczesnego piekła i wielopłaszczyznowość znaczeń powieści <i>Pod wulkanem</i> – 1 godz.
2. Poeci „szkoły nowojorskiej” – personizm Franka O'Hary, poezja Johna Ashbery'ego, związki ze sztukami plastycznymi, wpływ na poezję polską – 1 godz.
3. Postmodernizm w prozie amerykańskiej: Vladimir Nabokov, Kurt Vonnegut, John Barth – 1 godz.
4. Realizm magiczny i postmodernizm w literaturze iberoamerykańskiej na przykładzie twórczości Jorge Luisa Borgesa, Gabriela Garcii Marqueza i Mario Vargasa Llosy – 1 godz.
5. Poezja angielska po II wojnie światowej: W.H. Auden, Dylan Thomas, Seamus Heaney – 1 godz.
6. Proza angielska: specyfika historyczna, zjawisko wielokulturowości, rozliczenie z kolonialną przeszłością, najważniejsze dzieła i pisarze: (np. Lawrence Durrell (<i>Kwartet aleksandryjski</i> , <i>Kwintet awinioński</i>), William Golding, Salman Rushdi, Graham Green, John Le Carré) – 1 godz.
7. Literatura francuska: egzystencjalizm i nouveau roman – 1 godz.
8. Samuel Beckett i europejski teatr absurdu – 1godz.
9. Antynomie kultury islamu – pisarstwo Nadżiba Mahfuza i Orhana Pamuka – 1 godz.
10. Literatura niemieckojęzyczna: Grupa 47, rozliczenie z faszyzmem w powieściach Tomasza Manna i Güntera Grassa, niemiecka literatura pogranicza kultur – 1 godz.
11. Poezja niemiecka po II wojnie światowej: próba wypracowania nowego języka, metafizyczność (Paul Celan) – 1 godz.
12. Literatura rosyjska: świadectwo losów, obraz rewolucji i komunizmu w prozie i wspomnieniach: <i>Doktor Żywago</i> Borysa Pasternaka, <i>Archipelag Gułag</i> Aleksandra Sołżenicyna, <i>Opowiadania kołymskie</i> Warłama Szafłamowa – 1 godz.
13. Wybitne osobowości rosyjskiej poezji drugiej połowy XX w. (Anna Achmatowa, Giennadij Ajgi, Josif Brodski – 1 godz.
14. Literatura czeska na wybranych przykładach: poetycki realizm Bohumila Hrabala,

przypowieści filozoficzne Milana Kundery – 1 godz.
15. Surrealizm i metafizyka w poezji czeskiej (Jaroslav Seifert, Bohuslav Reynek i in.) – 1 godz.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład problemowy

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	OBECNOŚĆ NA ZAJĘCIACH; KOŁOKWIUM	WYKŁAD
EK_02	OBSERWACJA AKTYWNOŚCI I ZACHOWANIA STUDENTA W CZASIE ZAJĘĆ	WYKŁAD
EK_03	KOŁOKWIUM	WYKŁAD
EK_04	KOŁOKWIUM	WYKŁAD
EK_05	KOŁOKWIUM	WYKŁAD

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

<ul style="list-style-type: none"> • Obecność na wykładach. • Ocena pozytywna z kolokwium.
--

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	15
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do kolokwium)	10
SUMA GODZIN	30

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS

1

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	-
zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Achmatowa Anna – wybór poezji po 1939 r. (ze szczególnym uwzględnieniem poematu *Requiem*);
2. Ashbery John, wiersze wybrane (np. „Literatura na Świecie” 2006, nr 7-8);
3. Auden W.H., wybór poezji;
4. Barth John, *Bakunowy faktor*;
5. Beckett Samuel, wybrany dramat: *Czekając na Godota, Końcówka, Ostatnia taśma Krappa, Szczęśliwe dni*.
6. Borges Jorge Luis, *Fikcje*;
7. Brodski Josif, wybór poezji;
8. Camus Albert: *Obcy, Upadek, Człowiek zbuntowany*;
10. Celan Paul, wybór poezji;
11. Durrell Lawrence, *Kwartet Aleksandryjski: Justyna, Baltazar, Mountlive, Clea*;
12. Garcia Marquez Gabriel, *Sto lat samotności*;
13. Genet Jean, wybrany dramat: *Pokojówki, Balkon, Murzyni*;
14. Golding William, *Władca much*;
15. Grass Günter, *Błaszany bębenek lub Turbot, Kot i pies, Idąc rakiem*;
16. Green Graham, *Sedno rzeczy lub Moc i chwata*;
17. Heaney Seamus, wybór poezji, np. *Kolejowe dzieci*, przeł. Piotr Sommer, *Przejrzysta pogoda* (tłumacze różni);
18. Hrabal Bohumil: (do wyboru) *Pociągi pod specjalnym nadzorem, Postrzyżyny, Obsługiwałem angielskiego króla, Święto przebiśnięgów, Lekcje tańca dla starszych i zaawansowanych, Taka piękna żałoba, Skarby świata całego*);
19. Ionesco Eugene: (wybrany dramat: *Ceremonie, Lekcja, Nosorożec*);
20. Kundera Milan (do wyboru: *Śmieszne miłości, Żart, Nieznośna lekkość bytu*);
21. Le Carré John, *Ze śmiertelnego zimna lub Doboszka*;
22. Lowry Malcolm, *Pod wulkanem*
23. Mahfuz Nadżib, *Opowieści starego Kairu*;

24. Mann Tomasz, *Doktor Faustus*;
25. Nabokov Valdimir, *Lolita*, *Blady płomień* lub *Tamte brzegi*;
27. O'Hara Frank, *Moja poszczególnosc*, przeł. Piotr Sommer lub wiersze zawarte w „Literaturze na Świecie” 1987, nr 7);
28. Pamuk Orhan, *Śnieg* lub *Nazywam się Czerwień*;
29. Pasternak Borys, *Doktor Żywago*;
30. Reynek Bohuslav, wybór poezji, przeł. Andrzej Babuchowski („Fraza” 2008, nr 3-4);
31. Robbe-Grillet Alain, *Żaluzja*;
32. Rushdie Salman, *Szatańskie wersety* lub *Dzieci Północy*;
33. Sartre Jean-Paul, *Drogi wolności* lub *Słowa*;
34. Seifert Jaroslav, wybór poezji;
35. Sołżenicyn Aleksander, (do wyboru: *Archipelag Gułag*; *Oddział chorych na raka*, *Pierwszy krąg*);
36. Szalamow Warłam, *Opowiadania kołymskie* lub *Procurator Judei i inne utwory*;
37. Vargas Llosa Mario, *Zielony dom*, *Rozmowa w „Katedrze”* lub *Ciotka Julia i skryba*
38. Vonnegut Kurt jr, (do wyboru: *Kocia kołyska*, *Rzeźnia numer pięć*, *Śniadanie mistrzów*);

Opracowania:

1. Gazda Grzegorz, *Słownik europejskich kierunków i grup literackich*, Warszawa 2000 (tam hasła: akmeizm, awangarda, postmodernizm, teatr absurdu, egzystencjalizm, surrealizm, angry young man, Dzevetsil, realizm magiczny).
2. *Pisarze świata. Słownik encyklopedyczny*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1995 (i następne wydania).
3. Jan Tomkowski, *Wiek XX* (fragmenty) [w:] tegoż, *Literatura powszechna*, Warszawa 2000;

Literatura uzupełniająca:

1. Babuchowski Andrzej, *Don Kichot z Petrкова*, „Fraza” 2008, nr 3-4.
2. Brodski Josif, *Śpiew wahadła*, numer specjalny „Zeszyty Literackie” 1996, nr 3 (tam: *Muza żałoby*, *Dziecko cywilizacji*, *Na śmierć Nadieжды Mandelsztam*, „1 września 1939 roku” W.H. Audena, *Sprawić przyjemność cieniowi*)
3. Barth John, *Literatura wyczerpania* [w:] *Nowa proza amerykańska*, wybór, oprac. i wstęp. Z. Lewicki, Warszawa 1983;
4. Barańczak S., *Wstęp do Seamus Heaney*, 44 wiersze, Kraków 1994;
5. Bereza Henryk; *Proza z importu. Szkice literackie*, Warszawa 1989;
6. Butor Michel, *Powieść jako poszukiwanie. Wybór esejów*, tłum. Joanna Guze, Warszawa 1971.

7. Elektorowicz Leszek, *Anglosaskie muzy*, Kraków 1995 (roz.: *O Poezji W.H. Audena, Pod wulkanem, John Barth*)
8. Filipczak Dorota, *Choćbym nawet szedł ciemną doliną... Inspiracje biblijne w twórczości Malcolma Lowry'ego*, Łódź 2003;
9. Filipczak D., *Róża nikogo – poezja Paula Celana jako biblijny antykomentarz*, „Faza” 1997, nr 3.
10. Herling-Grudziński Gustaw; *Godzina cieni* (tam: *Zwycięstwo Borysa Pasternaka, Wielka książka, Listy Pasternaka, Jegor i Iwan Denisowicz, Realizm rosyjski, Godzina prawdy, Dialog o Sołżenicynie*);
11. *Inny w podróży*, t. 2: *Narracje podróżnicze w XX i XXI wieku*, red. Magdalena Rabizo-Birek, Oksana Weretiuk, Matylda Zatorska, Rzeszów 2018.
11. Janion Maria, *Szymon Słupnik, karzeł i szczurzyca [w:] tejże, Żyjąc tracimy życie*, Warszawa 2001;
12. Jarniewicz Jerzy, *Lista obecności. Szkice o dwudziestowiecznej prozie brytyjskiej i irlandzkiej*, Poznań 2000 (tam rozdziały o Lawrence Durrellu, Salmanie Rushdiem, Beckecie, Williamie Goldingu);
12. Jarniewicz J., *Znaki firmowe. Szkice o współczesnej prozie amerykańskiej i kanadyjskiej*, Kraków 2007, (tam roz. o Vladimirze Nabokowie i Malcolmie Lowrym);
13. Jarniewicz J., *W brzuchu wieloryba. Szkice o dwudziestowiecznej poezji brytyjskiej i irlandzkiej* (tam szkice Auden, czyli bezradność poezji oraz Heaney i Heaney), Poznań 2001;
14. Libera Antoni, *Wstęp do S. Beckett, Dramaty*, Wrocław 1999;
15. „Literatura na Świecie” 1986, nr 7 („Szkoła nowojorska”);
16. „Literatura na Świecie” 1989 nr specjalny Hrabal;
17. „Literatura na Świecie” 1990, nr 9 (dot. Milana Kundery);
18. „Literatura na Świecie” 2006, nr 7-8 (dot. Johna Ashbery'ego);
19. Miłosz Czesław, *Przedmowa do Josif Brodski, 82 wiersze i poematy*, wybrał i przeł. S. Barańczak, Kraków 1989;
20. Rougemont Denis de, *Namiętna miłość Borysa Pasternaka [w:] tegoż, Mity o miłości*, Warszawa 2002;
21. Światłowski Zbigniew, *Günter Grass. Portret z bębenkiem i ślimakiem*, Gdańsk 2000;
22. *W poszukiwaniu Alefa. Proza hispanoamerykańska w świetle najnowszych badań. Borges, Carpentier, Sabato, Cortaza, Garcia Marquez, Vargas Llosa. Antologia* pod red. J. Ziarkowskiej i M. Kurka, Wrocław 2007.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej